

Perinneikkunoiden kunnostus

Toukokuu 2021

Opinnäytetyön työseloste. Timo Saarno. Puuseppä 2101 -kurssi.

Kehyksistä yhteen oli jossain vaiheessa vaihdettu ikkunat. Kahden kehyksen osalta piti tehdä perusteellinen kunnostus.

Raamit (kuvassa oikealla) olivat osin lahoja. 30-luvulla käsin tehtynä ne olivat jokainen yksilönsä ja piti tuottaa samanlaiset tilalle. Tämä siksi, että talon ulkoseinä on rimoitettu raamien muotoja mukaillen.

Asiakastyö

Asiakkaalla 30-luvun saunarakennus, jonka kolme ikkunakehystä (8 ruutua) tuli kunnostaa ja raamit tuli uudistaa.

Maalin poistamiseksi hankin Speedheater Cobra infrapunalämmittimen (330 € + 86 € raapimisrautasetti, Plektra Trading). Sen kanssa ei tarvinnut käyttää runsasta voimaa raapimiseen, eikä maaleja tarvinnut liottaa maalinpoistoaineella.

Kehyksissä olevat lukuisat ajan tuottamat kolot kittasin CLOU puukitillä (7 € Puuilo) ja lasiruutujen asennuspinnat käsittelin hionnan jälkeen Rustins Sanding Sealerilla (26,60 € Plektra Trading).

Niiden kuivuttua hioin kokonaisuuden 80 karkeudella, uudelleen kittasin ja hioin vielä 120 karkeudella.

Kehyksiin liittyi vielä sellainen piirre, että ne olivat kahdesta neliruutuisesta koottuja ja vain kahdella ruuvilla toisiinsa liitetyt.

Vahvistin liitoksen kolmella 6 mm tapilla ja liimauksella. Kiinnitin takaisin kaksi ruuvia.

Yhteen kehykseen piti vaihtaa kaksi rikkoutunutta ruutua. Vanhat ruudut olivat 2 mm paksuisia, korvaaviksi tuli 3 mm uutta lasia. Vanhat lasit eivät olleet suupuhallettuja, joten eroa ei helposti huomaa.

Kuvasta näkyy, kuinka merkkasin lasit ennen niiden irrottamista kehyksistä. Vanhat lasit olivat käsin leikattuja ja hieman eri kokoisia.

Ikkunoiden asennukseen käytin Allbäckin perinteistä pellavaöljykittiä (Rakennusapteekki 17 €)

Lasien kiinnittämiseen oli alun perin käytetty rautalangan pätkiä. Oma ratkaisuni oli käyttää kolmionmuotoisia teräslevyjä jotka naputtelin tuurnan ja vasaran kanssa runkoon.

Ikkunoiden raamit olivat käsin tehtyjä 30-luvulla ja päässeet aikojen saatossa kostumaan ja pehmenemään. Niiden kärjet olivat hieman toisistaan poikkeavia ja jopa pituudet poikkesivat.

Käytin jokaista mallina vastaavan kappaleen tekemiseen pohjamaalattusta 20x145 ulkovuorauslaudasta (1,85 €/m Byggmax, yht. 18 metriä).

Maalasin kehykset kahteen kertaan Virtasen neljän öljyn ikkunamaalilla (35 € Väripirtti).

Väri kuivuu erittäin hitaasti. Noin kolmessa päivässä, joten maalausprosessi vei yhteensä pari viikkoa.

Viimeistelynä raaputin partaterällä maalausten reunat siisteiksi ikkunaruutujen reunoissa.

Laudat oli merkattu niiden sijainnin ja asennussuunnan mukaisesti. Siirsin nämä merkinnät myös uusiin lautoihin.

Luodakseni liitoskohdan, käytin laudanpätkää leveyden merkkauksen mallina. Ajoin sitten liukujiirisahalla merkkauksen mukaan rajaukset laudan puoleen syvyyteen.

Jyrsin lautoihin Woodratilla liitosurat. Sahatut rajat suojasivat repeytymiltä.

Jyrsintäsyvyys oli asetettu laudan puoleen väliin.

Koesovitin kunkin raamin liitokset ja viimeistelin hiomalla liian naftit liitokset.

Sen jälkeen maalasin laudat yhteen kertaan Virtasen neljän öljyn maalilla.

